COMMISSIE VOOR BOEKHOUDKUNDIGE NORMEN

CBN-advies 2009/10 - Bepaling van de functionele valuta bij financieringsvennootschappen

Advies van 16 september 2009

1. Definitie treasury vennootschappen of financieringsvennootschappen
2. Bepaling van de functionele valuta bij financieringsvennootschappen

De Commissie heeft op vraag van de Minister van Economie onderzocht in welke mate advies CBN-advies 117/3 - Voeren van de boekhouding en opstellen van de jaarrekening in een andere munt dan de euro[1]– dient toegepast te worden in hoofde van financieringsvennootschappen.

1. Definitie treasury vennootschappen of financieringsvennootschappen

Binnen de krijtlijnen van dit advies wordt een financieringsvennootschap omschreven als zijnde een vennootschap naar Belgisch recht [of een vaste inrichting van een buitenlandse vennootschap] die als taak heeft om binnen een al dan niet multinationale groep financieringsactiviteiten te organiseren voor de leden van de groep.

De Commissie denkt in hoofdzaak aan volgende activiteiten:

a. Verstrekken van korte en lange termijnfinanciering aan groepsvennootschappen.
b. Bemiddeling en adviesverlening bij het verkrijgen van externe financiering ten behoeve van groepsvennootschappen.
c. Dagelijks cash-beheer van de verschillende groepsvennootschappen alsmede advisering en ondersteuning van de locale cash-managers.
d. Verlenen van garantiestelling.
e. Dekken van risico's voortspruitend uit de schommelingen van wisselkoersen.
f. Het adviseren en ondersteunen van de groepsvennootschappen in hun relaties met banken in de meest ruime zin.
g. Het onderhouden van contacten met functionarissen binnen de groep ten behoeve van de financiële besturing van de groep.

Dergelijke entiteit zal met andere woorden de beschikbare middelen van de groep centraliseren en de financiering van [een deel van] de groep regelen. Deze vennootschap zal het werkkapitaal van de groep opvolgen, de externe en interne financieringsbehoefte van de groep bepalen en regelen en de financiële risico's die de groep heeft, in het bijzonder wat betreft interestvoeten en wisselkoersrisico's, bewaken.

De balans van dergelijke entiteiten wordt gekenmerkt - zowel op actief als passief - door belangrijke financiële vorderingen en schulden samen met vaak aanzienlijk ingenomen posities in verschillende valuta.
Dergelijke entiteit zal vaak aan cash-pooling doen wat inhoudt dat de overtollige middelen die in sommige groepsvennootschappen aanwezig zijn aan de financieringsvennootschap worden overgemaakt die deze dan toewijst aan andere groepsleden die financiering nodig hebben. Het zal ook deze vennootschap zijn die indekkingoperaties opzet om de groep te behoeden voor interest- en wisselkoersrisico's. In voorkomend geval zal de financieringsvennootschap zich inlaten met de organisatie van de beleggingen van de groep.

2. Bepaling van de functionele valuta bij financieringsvennootschappen

Het eerder verschenen CBN-advies 117/3 is onverwijld van toepassing bij de vaststelling van de functionele valuta, ook van financieringsvennootschappen. Doch, omwille van de specifieke karakteristieken van financieringsvennootschappen werd, zoals reeds gesteld, door de Minister van Economie aan de Commissie gevraagd het bestaand advies 117/3 aan te vullen.

Uit de eerder in dit advies opgenomen definitie van een financieringsvennootschap kan worden afgeleid dat de activiteiten van een financieringsvennootschap in belangrijke mate bestaan uit financiële intragroepsverrichtingen. Dergelijke financieringsvennootschappen worden vaak louter voor dit doel door de moederonderneming opgericht, en verrichten vaak uitsluitend activiteiten die de moederonderneming in het tegenovergestelde geval zelf voor haar rekening zou nemen. Ze zijn in alle opzichten zo goed als steeds een "Special Purpose Entity".

De vraag is nu of, in het geval een buitenlandse groep met een andere functionele valuta dan de euro een financieringsvennootschap opricht in BELGIE, de boekhouding van dit vehikel kan worden gevoerd en de jaarrekening kan worden opgesteld in de functionele valuta de groep.

De Commissie oordeelt dat deze vraag in de feiten moet beantwoord worden op basis van de logica opgenomen in het reeds geciteerde advies 117/3.

Vooreerst is het steeds het bestuursorgaan van de financieringsvennootschap die op oordeelkundige wijze de functionele valuta dient te bepalen als zijnde de valuta die de economische gevolgen van de onderliggende transacties, gebeurtenissen en omstandigheden op de meest getrouwe wijze weergeeft.

Zo zal de Belgische financieringsvennootschap als functionele valuta deze van de groep moeten hanteren indien het bedrijf van deze vennootschap in hoofdzaak wordt uitgeoefend buiten de muntzone van de euro en voor zover het grootste deel van haar tegoeden en verplichtingen en van haar resultaten buiten deze muntzone moeten worden gesitueerd. Dat kan met name het geval zijn voor ondernemingen die hun bedrijf zo goed als volledig in het buitenland uitoefenen. In deze gevallen speelt de gewenste coherentie met de Belgische context niet of nauwelijks.[2]

In dat geval als functionele valuta de euro gebruiken, zou een vertekend beeld geven van de economische werkelijkheid. Tevens worden dergelijke Belgische financieringsvennootschappen vaak aangestuurd binnen het kader van het groepsbestuur.

In de keuze van de functionele valuta zal in deze de derde primaire voorwaarde uit advies 117/3 een belangrijke beslissingsfactor uitmaken. De valuta waarin middelen uit (inzonderheid intragroeps-) financieringsactiviteiten (dat wil zeggen bij uitgifte van schuldbewijzen en eigen-vermogensinstrumenten) worden gegenereerd, is in deze context vaak een bepalende factor om uit te maken welke valuta gehanteerd dient te worden.

Daarbij moet het geheel en dus de samenhang van de ingenomen posities bekeken worden.
Voor zover posities zouden uitgedrukt zijn in een andere valuta dan deze die de groep in hoofdzaak hanteert zoals de euro, maar die via hedging zijn afgedekt in de functionele valuta van de groep, kan er alleen maar op wijzen dat de functionele valuta van de Belgische financieringsvennootschap niet de euro is maar deze van de groep. In dat geval is het economisch risico een risico in de functionele munt van de groep.

Bijgevolg lijkt het de Commissie waarschijnlijk dat de functionele valuta van financieringsvennootschappen wiens bedrijfsactiviteiten als een verlengstuk van die van de moederonderneming worden uitgevoerd, dezelfde functionele valuta zal zijn als deze van de moederonderneming.

Niettegenstaande deze argumenten ervoor pleiten dat de functionele valuta van een financieringsvennootschap in de meeste gevallen dezelfde zal zijn als deze van de moederonderneming lijkt het de Commissie desalniettemin steeds mogelijk dat de functionele valuta van de financieringsmaatschappij binnen een groep verschilt van deze van de moedervennootschap. Gebeurt het merendeel van de activiteiten van de financieringsvennootschap economisch in een andere valuta dan deze van de moedervennootschap, dan lijkt het de Commissie evident dat de omrekening naar de functionele valuta van de moedervennootschap op haar beurt een vertekend beeld zou geven van de economische werkelijkheid.

---

1 Bulletin C.B.N., nr. 49, juni 2009, p. 47 – 53.

2 Bulletin C.B.N., nr. 27, februari 1992, p 16-17.